

Pan Andrzej ze stanu New Jersey napisał do Poradnika z prośbą o komentarz o jego portfelu inwestycyjnym. Pan Andrzej w najbliższym czasie planuje przejść na emeryturę. Ma około 65 lat. Będzie otrzymywał państwową emeryturę Social Security. Od razu spieszę przypomnieć, że powinien Pan udać się do najbliższego biura Social Security i dowiedzieć się, jakiej wysokości emerytura przysługuje Panu i Pańskiej żonie, a oprócz tego, jakie kroki powinien Pan podjąć, by uzyskać pełne uprawnienia do Social Security i Medicare.

Pan Andrzej martwi się o swój portfel inwestycyjny. Posiada on Individual Retirement Account (IRA) z następującymi funduszami, o których od razu podam moją opinię:

➤ Janus Balanced – jest to dla Pana obecnie fundusz jak najbardziej odpowiedni, powinien go Pan zachować przez co najmniej pięć lat. Może Pan jego dywidendy reinwestować, jeśli nie są Panu potrzebne pieniądze z tych dywidend, albo korzystać z tychże dywidend by żyć na emeryturze radośniej.

➤ Janus Flexible Income – ten fundusz jest jeszcze bardziej odpowiedni niż Janus Balanced, ten może Pan mieć na zawsze i żyć z jego dywidend.

➤ Janus Core Equity – to jest fundusz bardzo dobry, ale powoli go trzeba będzie likwidować, choć może nie w pierwszej kolejności.

➤ Janus Growth and Income – to jest fundusz bardzo podobny do Janus Core Equity, tylko nieco bardziej konserwatywny i ten należy likwidować po Janus Core Equity.

➤ Janus Worldwide – w Pana wieku i Pana sytuacji, trzeba będzie ten fundusz likwidować w pierwszej kolejności. Jest to, jak Państwo wiedzą, w moim przekonaniu, bardzo dobry fundusz, ale jest on też ryzykowny, a jest Pan w wieku takim, że musi Pan zacząć unikać ryzyka.

➤ Money Market – to jest fundusz, na którym powinien Pan przechowywać gotówkę póki nie jest ona Panu potrzebna i nie ma najmniejszego powodu go likwidować.

Pan Kazimierz napisał, że za mniej więcej dwa lata zacznie podejmowanie pieniędzy z tego konta IRA. Gdy ten czas nadejdzie, proszę zacząć od gotówki do dyspozycji, potem Janus Worldwide, potem Janus Core Equity, potem Janus Growth and Income, potem Janus Balanced, a na koniec Janus Flexible Income.

na fundusz typu "balanced" albo nawet na fundusz obligacyjny (w zależności od tego jak szybko będzie Panu potrzebna gotówka).

• Wasatech Core Growth – ten fundusz w moim przekonaniu jest zbyt ryzykowny i powinien go Pan zlikwidować. Pyta Pan w liście, czy likwidować należy stopniowo, czy od razu. Ja niemal zawsze skłaniam do działań stopniowych.

Jeśli postanowi Pan, że za dwa lata będzie Pan całkowicie przeniesiony na inny fundusz, np. Strong Government Securities, to sumę przenieszoną skłonny byłbym rozłożyć na całe te dwa lata. Tym bardziej, że teraz obligacje są relatywnie drogie, a akcje relatywnie tanie (tańsze przynajmniej niż były parę lat temu).

Ma Pan też fundusz typu "money market", który oczywiście jest jak najbardziej odpowiedni.

Pyta Pan też o przyszłość giełdy. W moim przekonaniu przyszłość zapowiada się coraz lepiej. Musimy przetrwać najbliższe pół roku dużej niepewności, sprawy Iraku i dalszej walki z terroryzmem. Dobrze byłoby, gdyby senator Lott przestał być liderem Republikanów w Senacie, bo jest ogromnie niewydolny, ale na dłuższą metę te sprawy nie powinny mieć aż tak wielkiego znaczenia. Giełda zawsze była i będzie inwestycją długoterminową. Tylko tak należy ją traktować. Jeśli nie ma Pan przynajmniej pięciu lat na swoje inwestycje, giełda jest zbyt ryzykowna. Jeśli ma Pan więcej niż dziesięć lat, to właśnie na giełdzie, poprzez zdywersyfikowane fundusze powiernicze, należy lokować swoje inwestycje.

Życzę radości i spokoju na emeryturze.

Życzę radości i spokoju na emeryturze.

Krzysz Ostaszewski

Krzysztof Ostaszewski, CFA, Actuarial Program Director, Illinois State University, Campus Box 4520, Normal, IL 61790. Telefon 309/438-7226, www.math.ilstu.edu/krzysio, e-mail: krzysio@il.edu.

**Powiedz o Poradniku swojemu przyjacielowi!
Zaprenumeruj Poradnik "Sukces"**

Imię i nazwisko

Adres

.....

.....

Prześlij czek lub *money order* (wystawiony w dolarach US na Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304) na zniżkową prenumeratę przysługującą tylko nowym członkom (normalna cena wynosi \$79 i \$44).

Roczna zniżkowa prenumerata \$71

6-miesięczna zniżkowa prenumerata \$39

Poślij zamówienie na adres: **Poradnik Sukces**, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304

O Poradniku dowiedziałem się od:

Portfel nie-emerytalny Pan Kazimierz ma ulokowany w następujących funduszach:

- Dodge and Cox Balanced: tego funduszu nie ma potrzeby na razie sprzedawać.
- Dodge and Cox Stock: raczej należałoby to przenieść na fundusz typu "balanced".
- Oakmark Equity Income: tego funduszu nie ma potrzeby na razie sprzedawać.
- Pax World Balanced: tego funduszu nie ma potrzeby na razie sprzedawać.
- Selected American Shares: dobry fundusz, ale zbyt ryzykowny, proszę przenieść na fundusz typu "balanced" albo nawet na fundusz obligacyjny (w zależności od tego jak szybko będzie Panu potrzebna gotówka).
- Vista Value: dobry fundusz, ale zbyt ryzykowny, proszę przenieść